

РЕЗУЛЬТАТИ

впровадження Імплементацийного плану на виконання Рамкової програми співробітництва між Урядом України та Організацією Об'єднаних Націй щодо запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом

Період
звітування:
01.01.2025 - 31.12.2025

Результати виконання Імплементативного плану на виконання Рамкової програми співробітництва між Урядом України та Організацією Об'єднаних Націй щодо запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом за період 01.01.2025 – 31.12.2025 підготовлено Апаратом Урядової уповноваженої з питань гендерної політики, Офісом Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України спільно з Організацією Об'єднаних Націй в Україні, Офісом Спеціальної представниці Генерального секретаря ООН з питань сексуального насильства в умовах конфлікту, ГО «Ла Страда-Україна» та ГО «Українська асоціація жінок-юристок «ЮрФем»» за фінансової підтримки Європейського Союзу.

РЕЗУЛЬТАТИ

**впровадження Імплементаційного плану
на виконання Рамкової програми
співробітництва між Урядом України
та Організацією Об'єднаних Націй
щодо запобігання та протидії
сексуальному насильству,
пов'язаному з конфліктом**

Період звітування:
01.01.2025 - 31.12.2025

АБРЕВІАТУРИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

БПД	безоплатна правова допомога
ГО	громадська організація
Імплементарний план	План реалізації Рамкової програми співробітництва між Урядом України та Організацією Об'єднаних Націй щодо запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом
КК	Кримінальний кодекс
КПК	Кримінальний процесуальний кодекс
МКС	Міжнародний кримінальний суд
МРГ	Міжвідомча робоча група з питань протидії сексуальному насильству, пов'язаному зі збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання допомоги постраждалим (дорадчий орган при Комісії з питань координації взаємодії органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, яку очолює Віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України – Міністр юстиції)
ОГП	Офіс Генерального прокурора
ОСПГС-ССНК	Офіс Спеціального представника Генерального секретаря ООН з питань сексуального насильства в умовах конфлікту
Пілотний проект	Пілотний проект з надання невідкладних проміжних репарацій постраждалим від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України
Рамкова програма співробітництва	Рамкова програма співробітництва між Урядом України та Організацією Об'єднаних Націй щодо запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом
СНПК	сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом
UNFPA	Фонд ООН у галузі народонаселення
ТЛ	Торгівля людьми
WPHF	United Nations Women's Peace and Humanitarian Fund

МІЖВІДОМЧА РОБОЧА ГРУПА

з питань протидії сексуальному насильству, пов'язаному зі збройною агресією Росії проти України, та надання допомоги постраждалим (МРГ)

ГОЛОВА МРГ:

Катерина Левченко, Урядова уповноважена з питань ґендерної політики.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАСІДАННЯ:

протягом звітного періоду відбулось 13 засідань в межах роботи МРГ.

ПІДГРУПА № 1

«Протидія торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації»

СПІВГОЛОВИ:

Галина Жуковська, старша референтка Апарату Урядової уповноваженої з питань ґендерної політики;

Катерина Бороздіна, віцепрезидентка ГО «Ла Страда-Україна»;

Софія Кандіас, представниця Офісу Спеціальної представниці Генерального секретаря ООН з питань сексуального насильства в умовах конфлікту (Група експертів/ок з верховенства права та СНПК).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАСІДАННЯ:

Проведено 2 засідання. Теми у фокусі обговорень:

1. Подальші кроки формування та реалізації державної політики у сфері протидії ТЛ в рамках Національного механізму взаємодії;
2. Адвокація включення завдань Імплементативного плану на 2026–2027 роки до Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми до 2030 року;
3. Представлення бачення Офісу Спеціальної представниці Генерального секретаря ООН з питань СНПК щодо синергії між положеннями Імплементативного плану та державними програмами і заходами;
4. Обговорення практичної реалізації превентивних інструментів, зокрема онлайн-квесту «КіберБезпека – твоя суперсила онлайн» та онлайн-курсу «Загроза онлайн-експлуатації жінок: уникнення ризиків».

ПІДГРУПА № 2

«Надання комплексної допомоги постраждалим від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом»

СПІВГОЛОВИ:

Євгенія Лук'янченко, радниця Офісу Віцепрем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції;

Ольга Чуєва, програмна аналітикиня із запобігання та протидії СНПК Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні (UNFPA);

Ліндсі Форслунд, представниця Офісу Спеціальної представниці Генерального секретаря ООН з питань сексуального насильства в умовах конфлікту.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАСІДАННЯ:

Проведено 2 засідання. Теми у фокусі обговорень:

1. Підбиття підсумків виконання Імплементативного плану у 2024–2025 роках та обговорення пріоритетів на 2026–2027 роки
2. Розгляд варіантів удосконалення порядку документування медичними працівниками ушкоджень, отриманих внаслідок СНПК, у межах перегляду наказу МОЗ №278 від 01.02.2019, з урахуванням міжнародних стандартів документування та потреб системи репарацій.
3. Визначення алгоритмів міжвідомчої взаємодії та повідомлення правоохоронних органів у випадках СНПК, зокрема щодо: чинної медичної документації, обов'язковості та строків інформування правоохоронних органів, дій лікаря у разі відмови постраждалої особи повідомляти про злочин, гарантій захисту медичних працівників, а також вибору найбільш оптимальної моделі фіксації таких випадків.

ПІДГРУПА № 3

«Доступ до правосуддя та притягнення до відповідальності»

СПІВГОЛОВИ:

Олена Сотник, радниця Віцепрем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції;

Христина Кіт, голова Асоціації жінок-юристок України «ЮрФем»;

Джорджія Тортора, представниця Офісу Спеціальної представниці Генерального секретаря ООН з питань сексуального насильства в умовах конфлікту (Група експертів/ок з верховенства права та СНПК).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАСІДАННЯ:

Проведено 2 засідання. Теми у фокусі обговорень:

1. Підбиття підсумків діяльності підгрупи у 2024 році та визначення пріоритетів на 2025 рік; презентація оновленого Імплементативного плану на 2026–2027 роки
2. Законодавчі ініціативи у сфері правосуддя щодо СНПК, зокрема стан розгляду законопроектів № 9351 (вдосконалення процедур розслідування та судового розгляду) і № 12411 (розширення доступу до безоплатної вторинної правничої допомоги); шляхи подолання наявних викликів.
3. Стан інтегрування потерпіло-орієнтованого підходу у кримінальні провадження щодо СНПК, зокрема розробка міжвідомчого порядку взаємодії між Національною поліцією України, СБУ та Офісом Генерального прокурора.
4. Стан реалізації проекту щодо посилення правоохоронного сектору, сектору безпеки та оборони, зокрема через програму наставництва для жінок-параюристок, комунікаційну кампанію та технічні інструменти.

ПІДГРУПА № 4

«Посилення спроможності сектору безпеки та оборони з попередження та протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом»

СПІВГОЛОВИ:

Олександр Остапенко, консультант Апарату Урядової уповноваженої з питань гендерної політики;

Вікторія Мозгова, проектна спеціалістка ПРООН з кримінального права.

Елізабет Кіссем, спеціалістка з політичних питань Офісу Спеціальної представниці Генерального секретаря ООН з питань сексуального насильства в умовах конфлікту.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАСІДАННЯ:

Проведено 1 засідання. Теми у фокусі обговорень:

1. Підбиття підсумків діяльності у 2024 році та визначення пріоритетів на 2025 рік; презентація оновленого Імплементативного плану на 2026–2027.
2. Стан та проблемні питання виконання заходів напряму посилення спроможності сектору безпеки та оборони та їх актуалізація.
3. СНПК та гендерно зумовлене насильство в секторі безпеки й оборони України, зокрема потреби сектору у сфері протидії цим видам насильства.
4. Інтеграція гендерних підходів у систему підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони України.

СПІВГОЛОВИ:

Олена Сотник, радниця Віцепрем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції;

Ірина Михайловська, координаторка напрямку СНПК, ООН Жінки;

Джеймс Фреда, представник Офісу Спеціальної представниці Генерального секретаря ООН з питань сексуального насильства в умовах конфліктів (Група експертів/ок з верховенства права та СНПК).

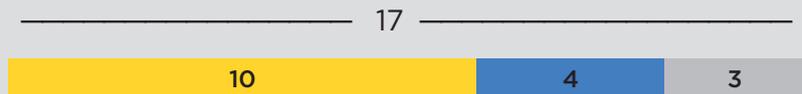
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАСІДАННЯ:

Проведено 2 засідання. Теми у фокусі обговорень:

1. Презентація та обговорення завдань та індикаторів нового Імплементційного плану на 2026-2027 роки;
2. Аналіз поточного стану імплементації Закону «Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій» №4067,
3. Результати Пілотного проєкту з реалізації заходів відшкодування збитків жінкам, які перебувають у скрутному життєвому становищі та зазнали сексуального насильства і катувань внаслідок збройної агресії Росії проти України (ООН Жінки та БО БФ «Фонд сім'ї Андреевих»).
4. Обговорення результатів Пілотного проєкту з надання проміжних невідкладних репарацій постраждалим від СНПК в Україні («GSF»).
5. Аналіз співпраці з Реєстром збитків для України щодо відкриття категорії А2.4 Сексуальне насильство.

ЧАСТКА РЕАЛІЗОВАНИХ ЗАХОДІВ

Міжвідомча координація
та обмін інформацією
з питань СНПК

Підгрупа № 1
«Протидія торгівлі людьми
з метою сексуальної
експлуатації»

Підгрупа № 2
«Надання комплексної
допомоги постраждалим
від сексуального насиль-
ства, пов'язаного з кон-
фліктом»

Підгрупа № 3
«Доступ до правосуддя
та притягнення
до відповідальності»

Підгрупа № 4
«Посилення спроможності
сектору безпеки та
оборони з попередження
та протидії сексуальному
насильству, пов'язаному
з конфліктом»

Підгрупа № 5
«Репарації та компенсації»

■ реалізовано

■ у процесі

■ заплановано

НАБУТКИ

СХВАЛЕННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЙНОГО ПЛАНУ НА 2026-2027 РОКИ

Ключовим стратегічним набутком 2025 року стало розроблення та схвалення Імплементційного плану на 2026–2027 роки, який визначає наступний етап системного посилення державної політики у сфері запобігання та протидії СНПК. План розроблено за підтримки партнерів, у тісній взаємодії з усіма співвиконавцями, структурами ООН, обласними військовими адміністраціями, мережами постраждалих від СНПК та представниками громадянського суспільства, а також рекомендовано до схвалення Офісом Спеціальної представниці Генерального секретаря ООН з питань сексуального насильства в умовах конфлікту як такий, що відповідає міжнародним стандартам та кращим практикам. 19 листопада 2025 року План було схвалено Комісією з координації взаємодії органів виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків під головуванням Прем'єр-міністра України. Розробниками також забезпечено його узгодженість із проєктом Національного плану дій 1325 на 2026–2030 роки

Основний фокус нового Імплементційного плану – локалізація. Він переводить реагування на СНПК з рівня переважно центральної координації до рівня реальної операційної спроможності громад і регіонів, забезпечуючи наближення послуг до постраждалих, посилення міжвідомчої взаємодії на місцях та сталість механізмів підтримки.

Значення цього кроку полягає у переході від етапу формування політик до їх повної інституціоналізації та практичної імплементції. План закріплює принцип «нічого для нас без нас», інтегрує досвід постраждалих до державної політики, забезпечує узгодженість із міжнародними зобов'язаннями України та зміцнює позицію України як глобального лідера у сфері протидії СНПК.

РЕАЛІЗАЦІЯ ДВОХ ПІЛОТНИХ ІНІЦІАТИВ З НАДАННЯ ПРОМІЖНИХ РЕПАРАЦІЙ ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД СНПК

Пілотний проєкт реалізовувався Глобальним фондом тих, хто пережив насильство на виконання рамкової угоди, укладеної Службою Віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, Урядовою уповноваженою з питань гендерної політики та Глобальним фондом 2023 року.

За час реалізації проєкту отримано 1,208 заяв від постраждалих осіб. Станом на 19 грудня 2025 року ідентифіковані 1,080 осіб як такі, що постраждали від СНПК (726 чоловіків, 331 жінка та 23 дитини (4 хлопчики та 19 дівчат). Всього було проведено 76 засідань ідентифікаційного комітету.

Крім того, в рамках Пілотного проєкту з реалізації заходів відшкодування збитків жінкам, які перебувають у скрутному життєвому становищі та зазнали сексуального насильства і катування внаслідок збройної агресії Росії проти України, що реалізується БО БФ «Фонд сім'ї Андреевих» та підтримується ООН Жінки, Жіночим фондом миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF) було ідентифіковано 68 жінок постраждалих від СНПК, які розпочали отримання репараційних пакетів допомоги. Переважна більшість жінок отримали підтримку бізнес-проєктів та медичну допомогу. Проєкт реалізувався у 13 областях.

НАДАННЯ СТАТУСУ ОСОБИ, ПОСТРАЖДАЛОЇ ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

У звітному періоді посилилася діяльність, спрямована на надання допомоги особам, постраждалим від ТЛ. Протягом 2025 року 485 осіб отримали статус постраждалих від ТЛ (44 жінки, 433 чоловіки, 8 дівчат). 256 осіб було ідентифіковано як постраждалі від експлуатації (133 жінки та 123 чоловіки), яким було надано відповідну комплексну допомогу.

РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ПРОГРАМИ

Протягом 2025 року UNFPA реалізував чотири цикли реабілітаційної програми, розробленої минулого року спільно з мережами постраждалих та Урядом України, із дотриманням міжнародних стандартів безпеки й автономії постраждалих, включно з 3 циклами для жінок та пілотним сімейним компонентом та підготовкою постраждалих із семи чоловічих та жіночих мереж як фасилітаторів(ок) програми. Також послуги з реабілітації продовжують надаватись на базі Медико-реабілітаційного центру для постраждалих від війни МОМ та Шелтеру Святої Ольги для допомоги та підтримки осіб, які постраждали від ГЗН, зокрема, СНПК.

Глобальний фонд допомоги постраждалим спільно з БО «БФ Фонд сім'ї Андреевих» ініціював розробку підходів до програми реабілітації через проведення фокус-груп із 24 постраждалими з метою формування мультидисциплінарної системи допомоги й перенаправлення та подальшого забезпечення доступу до неї. Швидка оцінка, проведена UNFPA на запит Уряду в межах МРГ, підтвердила ефективність наявних реабілітаційних програм, водночас вказавши на їх фрагментарність і короткостроковість та потребу в їх довгостроковій інституціоналізації в державних системах соціальної та медичної допомоги, що підкріплюється зворотнім зв'язком від коаліції організацій, очолюваних постраждалими.

ОРГАНІЗАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД СНПК

В Україні функціонують вісім організацій, що об'єднують осіб, які постраждали від СНПК: «Нумо, сестри!», «Сема Україна», «Випускники», «29 грудня», «Цивільні полонені», «Вільно жити», «Шлях вільних» та «11 Листопада». Дві перші — організації, що об'єднують жінок, які вціліли від СНПК. «Випускники», «29 грудня» - організації чоловіків, що пережили полон та катування, а також є голосами тих, хто ще перебуває у полоні. Важливим кроком у посиленні представництва постраждалих стало офіційне включення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України трьох нових організацій цивільних полонених — «Цивільні полонені», «Вільно жити», «Шлях вільних», які об'єднують як звільнених осіб, так і тих, хто продовжує незаконно утримуватися Російською Федерацією.

ГОЛОВУВАННЯ УКРАЇНИ В ГЛОБАЛЬНОМУ АЛЬЯНСІ З ПРОТИДІЇ СЕКСУАЛЬНОМУ НАСИЛЬСТВУ ПІД ЧАС КОНФЛІКТІВ У 2025 РОЦІ

У листопаді 2022 року Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії оголосило про створення Глобального альянсу із запобігання сексуальному насильству під час конфліктів, який об'єднав 19 держав і 10 недержавних членів. Глобальний альянс є важливим форумом для посилення роботи із запобігання та реагування на СНПК, обміну досвідом та підтримки дій, орієнтованих на постраждалих. У березні 2023 року Глобальний альянс розпочав свою діяльність. Протягом 2025 року Україна головувала у Глобальному альянсі.

Україна виконала цілі, поставлені на 2025 рік в рамках головування. Було підготовлено та представлено Збірник кращих практик, який узагальнює досвід членів Альянсу щодо впровадження підходів, орієнтованих на постраждалих. Це, серед іншого, має допомогти країнам удосконалювати власні моделі реагування та підтримки. Протягом року головування Україна також працювала над вдосконаленням стратегічних документів Альянсу, посиленням зобов'язань щодо програм репарацій та мобілізації уваги міжнародної спільноти до проблеми СНПК.

Протягом головування України склад Альянсу зріс на 6 членів (сумарно до 34 членів: 21 держава і 13 недержавних організацій) – до ініціативи приєдналися зокрема Боснія і Герцеговина, Румунія UNFPA, ГО «UA Experts», ГО «ЮрФем» та ГО «Український жіночий фонд».

26 листопада 2025 року, у Києві була проведена Міжнародна конференція «Об'єднані заради справедливості: зміцнення партнерства для підтримки постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом». Конференція стала майданчиком для об'єднання партнерів навколо спільної мети – посилення підтримки постраждалих від СНПК та забезпечення справедливості та передано головування на 2026 рік Демократичній Республіці Конго.

У 2026 році Україна продовжить роботу в межах Альянсу вже як заступниця голови.

2025 рік: якісні зміни

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО РЕГУЛЮЄ ПИТАННЯ РЕАГУВАННЯ НА СНПК

→ Тривала підготовка та розробка:

- «Проекту Закону про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення повноти імплементації положень міжнародного права з питань протидії домашньому та іншим видам насильства, у тому числі щодо дітей» №12297 до другого читання щодо протидії домашньому та іншим видам насильства, у тому числі щодо дітей, спрямованого на забезпечення повної імплементації положень Стамбульської конвенції та Директив ЄС;
- державних стандартів соціальних послуг (зокрема щодо психосоціальної реабілітації);
- підзаконних актів до Закону України «Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій» №4067-IX;
- змін до наказу МОЗ №278 щодо медичного обстеження, документування його результатів; та відповідних методичних рекомендацій до нього.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО РЕГУЛЮЄ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОСІБ, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

- Розроблені зміни до Закону України «Про протидію торгівлі людьми» з метою посилення правового захисту постраждалих.
- Розроблено проект Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2030 року, який має окрему стратегічну ціль 4, «Забезпечено взаємодію суб'єктів, діяльність яких спрямована на виявлення, реагування та подолання наслідків сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України, а також інших міжнародних злочинів, що спричиняють особливо тяжкі наслідки для жінок і чоловіків,» відповідно до положень Рамкової програми.
- Розроблено проект спільного наказу Мінсоцполітики та МВС щодо вдосконалення збору й моніторингу статистичних даних.

- Удосконалено міграційне законодавство та адміністративні процедури для громадян України за кордоном, зокрема через розвиток мережі «Паспортний сервіс».
- Розроблено Концепцію Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми до 2030 року, що базується на принципах забезпечення прав людини, гендерної рівності, травмо-орієнтованого підходу, міжвідомчої координації, цифровізації та локалізації послуг у громадах.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ МРГ

- Станом на 31 грудня 2025 року до складу МРГ входять:
 - 240 експертів та експерток, які представляють 120 органів державної влади, всіх обласних державних адміністрацій, міжнародних та громадських організацій.
- За підтримки партнерів з розвитку (зокрема ЄС) розроблено та схвалено новий Імплементаційний план на 2026–2027 роки; він був погоджений із залученими структурами ООН, обласними адміністраціями, мережами постраждалих від СНПК та всіма визначеними співвиконавцями. Спільно з ГО
- 4 організації постраждалих від СНПК доєдналися до складу МРГ1, зокрема «Цивільні полонені», «Вільно жити», «Шлях вільних» та «11 Листопада».
- «ЮрФем», ОВА та Коаліціями 1325 було проведено серію регіональних фасилітованих сесій з експертами/ками для локалізації нового Імплементаційного плану та напрацьовано дорожні карти для регіонів.
- Проведено чотири спільні польові візити до м. Дніпро (20–24 січня), м. Суми (18–21 лютого), м. Одеса та м. Миколаїв (2–7 червня), м. Харків (8–11 жовтня) з метою оцінки функціонування регіональних механізмів реагування на СНПК, а також виявлення прогалин у системах моніторингу, звітності та перенаправлення постраждалих (за координації ООН Жінки, Апарат Урядової уповноваженої з питань гендерної політики, участі ПРООН, UNFPA та організацій, які об'єднують постраждалих від СНПК).

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ВИДИМОСТІ ЗЛОЧИНУ СНПК ТА АДВОКАЦІЇ ІНТЕРЕСІВ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ЦЬОГО ЗЛОЧИНУ

- Активно функціонує підрозділ з питань СНПК у складі Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні за підтримки Групи експертів/ок з верховенства права та СНПК ОСПГС-СНК. Підрозділ розпочав роботу у червні 2023 року, має мандат на моніторинг і звітування щодо СНПК, а також збір базових даних, перевірених ООН, що забезпечує їх включення до

щорічних доповідей Генерального секретаря ООН щодо СНПК за 2023–2025 роки.

- ➔ ГО «ЮрФем» разом із жіночими мережами постраждалих «SEMA Україна» та «Нумо, сестри!» підготували спільне подання до Спеціальної доповідки ООН з питань катувань щодо досвіду жінок, які пережили СНПК у контексті збройної агресії РФ проти України.
- ➔ В рамках головування у Глобальному альянсу було організовано та проведено міжнародну комунікаційну кампанію #OneVoiceAgainstCRSV до 19 червня.
- ➔ Проведені інформаційні кампанії¹ на місцевому та національному рівнях, що охопили публікації, зовнішню рекламу, PR-інструменти та цифрові платформи, сприяли підвищенню обізнаності постраждалих та громадськості про СНПК та наявні послуги підтримки.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ ТА ПОСИЛЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ З ПИТАНЬ СНПК, ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

- ➔ Впроваджено численні освітні заходи для:
 - підвищення рівня знань надавачів/ок послуг, покращення взаємодії суб'єктів та обміну досвідом для надання орієнтованих на постраждалих послуг із розробкою методичних матеріалів, спеціалізованих курсів та програм сертифікації^{2,3};
 - підвищення обізнаності українців/ок про ризики торгівлі людьми шляхом впровадження освітніх заходів, зокрема запущено інтерактивний онлайн-квест для жінок і дівчат «КіберБезпека – твоя суперсила онлайн» (розроблений ООН Жінки) та онлайн-курс «Загроза онлайн-експлуатації жінок: уникнення ризиків» (2500 слухачок), перезапущено освітній онлайн-симулятор «Щось пішло не так» (974 особи); організовано міжгалузеві тренінги для понад 250 фахівців системи кримінальної юстиції

¹ Такі інформаційні кампанії включали: кампанію «Звучить знайомо?» для протидії торгівлі людьми; інформаційну кампанію «Об'єднані, щоб підтримати» для просування Платформи допомоги врятованим як єдиного консолідованого ресурсу; локальну інформаційну кампанію в 17 громадах у 9 областях України для підвищення обізнаності про СНПК та можливості отримати допомогу від ГО «ЮрФем» спільно з ООН Жінки; інформаційно-просвітницькі заходи, приурочені до Міжнародного дня боротьби з сексуальним насильством у конфлікті, в областях; організації, очолювані постраждалими забезпечили понад 120 медіа-залучень, проводили спільні пресконференції та поширювали друковані матеріали.

² Прикладами можуть слугувати: «Комплексне реагування на СНПК, орієнтоване на постраждалих» від ВПСУ та Фонду Муквеге; програма з чутливої та недискримінаційної комунікації, конфіденційності та запобігання ретравматизації та серія тренінгів «Помітити (не)видиме: чутлива взаємодія як інструмент подолання стигми щодо СНПК» для юристів/ок БПД; тренінги для працівників НПУ щодо застосування психологічних знань у кримінальному провадженні та щодо кваліфікації сексуального насильства як міжнародного злочину від ПРООН; тренінги з кейс-менеджменту для надавачів послуг, а також окремі для 7 мереж постраждалих від СНПК, тощо.

³ Прикладами можуть слугувати типові програми ВШПУ (233 публічні службовці), онлайн-курс з виявлення і реагування на випадки СНПК та надання допомоги постраждалим (4,134 учасники/ці); короткострокові програми з реагування на СНПК, погоджені НАДС; регіональні центри підвищення кваліфікації (1,158 державних службовців і 2,014 ПОМС); тощо.

та соціальної сфери з питань протидії торгівлі людьми, в тому числі через міжнародні навчальні візити та тренінги (Бельгія, Греція, Молдова);

- підвищення обізнаності фахівців/чинь державних органів, правоохоронних структур, персоналу сектору безпеки та оборони й ГО щодо міжнародних стандартів документування злочинів СНПК, й використання OSINT технологій у встановленні винних у їх вчиненні (у тому числі суб'єктів командної відповідальності) а також підтримки і перенаправлення постраждалих, етичних і безпечних підходів до роботи з конфіденційною інформацією;
- посилення експертизи працівників/ць системи БПД та адвокатів/ок, які співпрацюють із системою БПД, а також працівників/ць Національної соціальної сервісної служби та профільних громадських організацій шляхом проведення 10-ти тренінгів в найбільш постраждалих регіонах на тему «Помітити (не)видиме: чутлива взаємодія як інструмент подолання стигми щодо СНПК» (ООН Жінки та ЮрФем);
- підвищення спроможності державних суб'єктів здійснювати ефективно запобігання та протидію СНПК завдяки програмам⁴ підвищення кваліфікації та ефективно запобігання та протидію торгівлі людьми шляхом розробки та проведення комплексних курсів та тренінгів, міжвідомчих навчань.

➔ Національний тренінговий центр з питань запобігання та протидії домашньому та гендерно зумовленому насильству за підтримки UNFPA ініціював швидку оцінку навчальних програм щодо реагування на СНПК для їх узгодження з міжнародними стандартами, підготовку практичних рекомендацій та інтеграцію питань запобігання і реагування на СНПК у професійну освіту ключових державних і недержавних суб'єктів.

➔ Для ЗМІ був розроблений посібник щодо сенситивного висвітлення СНПК для формування відповідних етичних стандартів; він базується на матеріалах навчального курсу, проведеного для 51 журналістів/ок.

➔ Для підвищення професійної стійкості надавачів послуг та запобіганню професійному вигоранню, впроваджено цільові інструменти підтримки персоналу, зокрема застосунок самопідтримки «Зв'ЯзОК» від Української фундації громадського здоров'я спільно з ООН Жінки.

ЗМІНИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД СНПК

➔ Забезпечено посилення надання спеціалізованої допомоги постраждалим від СНПК на національному та регіональному рівнях:

- забезпечується функціонування спеціалізованих служб підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства, ГЗН та СНПК⁵;

⁴ Для довідки: загальна кількість цих служб складає 1,130 (включаючи урядову гарячу лінію 1547 та недержавну 116 123).

⁵ З них 15 застосовують інтегрований підхід у сфері сексуального та репродуктивного здоров'я (СРЗ) та ГЗН.

- завершено моніторинг доступності та спроможності спеціалізованих служб підтримки постраждалих; проведена комплексна оцінка їх доступності, якості та ефективності; надані рекомендації щодо підвищення їх спроможності та інтеграції в систему протидії ГЗН;
- дві муніципальні денні служби в м. Києві та м. Охтирка Сумської області були оснащені необхідним обладнанням і меблями;
- забезпечено розвиток дистанційних інструментів правничої допомоги, зокрема через «ЮрФем: підтримка», БФ «Сильні», «SaveWomenHUB»;
- підтримується робота 153 гінекологічних кабінетів безбар'єрного доступу;

➔ Забезпечено функціонування та відновлення роботи Центрів допомоги врятованим (на кінець звітного періоду функціонують 13 стаціонарних Центрів). У 2025 році розпочато впровадження концепції більш системного надання допомоги особам, які пережили полон і катування, а також ветеранам, у відповідь на зростання відповідних звернень.

➔ UNFPA реалізував чотири цикли реабілітаційної програми для жінок, що була пілотована у 2024 році та пілотував новий сімейний компонент; працює Медико-реабілітаційний центр для постраждалих від війни та Шелтер Святої Ольги.

➔ Відбувалась робота з посилення механізмів перенаправлення та покращення міжвідомчої взаємодії для надання комплексної допомоги.⁷

➔ Впроваджувались механізми підзвітності перед бенефіціарами, зокрема, онлайн-платформа «Було так» від «ЮрФем» спільно з ООН Жінки запустили для збору зворотного зв'язку від постраждалих щодо роботи правоохоронної системи; Глобальний фонд допомоги постраждалим збирав відгуки у межах пілотного проекту з надання проміжних невідкладних репарацій; форма зворотного зв'язку на платформі «SafeWomenHUB» від Української фундації громадського здоров'я та інші.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ

➔ Важливим набутком у 2025 році стало створення робочої групи з прав потерпілих за ініціативи «ЮрФем» у співпраці з Офісом Генерального прокурора за участі КМЕС, метою якої є розробка законодавчих змін для приведення Кримінального процесуального кодексу України у відповідність до

⁶ А саме було забезпечено розповсюдження обласних та оновлено місцеві картки допомоги та перенаправлення для 46 міст; Мінсоцполітики розроблено проект постанови КМУ щодо порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії СНПК та проект протоколу (стандартних операційних процедур) роботи з постраждалими; впроваджується метод управління випадками (кейс-менеджмент) як на державному рівні (з розробленим проектом державної методики), так й в гуманітарній сфері.

⁷ Для довідки: станом на 19.12.2025 у процесі реалізації пілотного проекту отримано 1208 звернень; ідентифіковані 1080 осіб як такі, які постраждали від СНПК (726 чоловіків, 331 жінка та 23 дітини (4 хлопчики та 19 дівчат).

стандартів ЄС щодо прав потерпілих. Іншою платформою для обговорення необхідних законодавчих реформ та практичних механізмів посилення процесуального захисту потерпілих у кримінальному провадженні стала конференція, присвячена захисту постраждалих від СНПК від вторинної та повторної віктимізації (КМЄС спільно з ОГП та «ЮрФем»).

- ➔ Вагомим інституційним досягненням стало розширення діяльності Координаційного центру підтримки потерпілих і свідків ОГП, створеного у 2023 році. За підтримки КМЄС та IDLO у 2025 році Центр розпочав регіональну роботу, і станом на січень 2026 року його офіси функціонують у 12 областях України, що суттєво наблизило послуги підтримки до постраждалих та свідків воєнних злочинів, включаючи СНПК.
- ➔ За підтримки ПРООН в усіх 12 регіональних підрозділах НПУ, що здійснюють розслідування міжнародних злочинів, було забезпечено створення та оснащення спеціалізованих, безпечних та чутливих до потреб потерпілих від СНПК кімнат для проведення процесуального інтерв'ю та інших процесуальних дій за їх участі.
- ➔ Продовжено системну інтеграцію спеціалізованого навчання з питань СНПК до програм підвищення кваліфікації прокурорів/ок. Відповідні навчальні модулі включено до офіційних каталогів тренінгових програм, що надало прокурорам/кам можливість самостійно обирати напрям розвитку професійних компетентностей з урахуванням специфіки розслідування злочинів СНПК. Проведено 57 навчальних заходів для представників/ць правоохоронних органів у Харкові, Дніпрі, Миколаєві та Запоріжжі, які спрямовані на розвиток навичок чутливого, ефективного реагування на випадки насильства відповідно до міжнародних стандартів, а також на посилення міжвідомчої взаємодії. Продовжено навчальну програму для адвокатів/ок системи БПД з розвитку комунікативних навичок у роботі з особами, які пережили воєнні злочини, включаючи СНПК, що сприяє формуванню постраждалоорієнтованої правничої практики та підвищенню якості представництва інтересів потерпілих.
- ➔ З метою підвищення рівня довіри до правоохоронної системи проведено національну інформаційну кампанію та презентовано відеопроєкт «Ми вам віримо», присвячений роботі правоохоронців у справах СНПК.

ЗМІНИ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ЩОДО ДОТРИМАННЯ МГП ТА ПРОТИДІЇ СНПК

- ➔ У 2025 році продовжено системну інтеграцію норм МГП та стандартів протидії СНПК у діяльність сектору безпеки та оборони України, зокрема були розроблені та поширені: «Пам'ятка про дотримання вимог МГП для особового складу сил оборони України», «Пам'ятка для командирів (начальників)» залучених до заходів із забезпечення безпеки і оборони,

відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації, «Ілюстрована інструкція з документування порушень прав людини та норм МГП», «Кодекс поведінки військовослужбовців ЗСУ», а також низка навчальних матеріалів з МГП.

- ➔ В органах та підрозділах Державної прикордонної служби України проведено роз'яснювальну роботу з особовим складом на тему «Сексуальне насильство, пов'язане з війною», спрямовану на формування нетерпимого ставлення до проявів насильства, підвищення обізнаності щодо форм СНПК, механізмів захисту постраждалих та можливостей отримання репарацій.
- ➔ У закладах освіти СБО розроблено та оновлено спеціальні навчальні дисципліни й методичні матеріали з питань МГП, протидії СНПК та забезпечення гендерної рівності, зокрема було оновлено курс «Протидія СНПК», який інтегровано в освітній процес.
- ➔ Підготовлено методичні матеріали з підвищення обізнаності особового складу щодо запобігання дискримінації за ознакою статі, сексуальним домаганням та насильству за ознакою статі в ЗСУ. Матеріали використовуються під час перевірок військових частин та містять роз'яснення щодо дотримання норм МГП.
- ➔ МВС розробило та впровадило Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії дискримінації за гендерною ознакою та сексуальним домаганням в органах правопорядку та прокуратури. Рекомендації інтегровані в діяльність МВС, НПУ, ДСНС, ДПСУ, ДМС, НГУ, ДБР, СБУ, БЕБ, Державної митної служби України та органів прокуратури, що забезпечує єдиний підхід до недопущення дискримінації та насильства у відповідному інституційному середовищі.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕПАРАЦІЙ ОСОБАМ, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВІД СНПК

- ➔ У червні 2025 року набув чинності Закон №4067-ІХ «Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Росії проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій». Для забезпечення його виконання Мінсоцполітики розробило проекти відповідних підзаконних актів, за участі організацій постраждалих, міжнародних та громадських організацій, агенцій ООН та представників/ниць уряду. Крім того, Глобальний фонд постраждалих розробив проєкт Дорожньої карти щодо впровадження Закону №4067-ІХ.
- ➔ В рамках впровадження Пілотного проєкту з надання невідкладних проміжних репарацій постраждалим від сексуального насильства, пов'яза-

ного зі збройною агресією Росії проти України⁷, було підготовлено звіт про вплив Пілотного проекту на формування механізму проміжних невідкладних репарацій.

- ➔ У 2025 році у межах міжвідомчої співпраці Координаційний центр з надання правничої допомоги, Міністерство юстиції та Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, уклали меморандум про співпрацю; готуються інформаційні матеріали щодо порядку подання до Реєстру заяв про компенсацію, в тому числі за категорією А2.4. Сексуальне насильство.
- ➔ Створена та впроваджена Консультаційна платформа, яка дозволяє проводити консультації з постраждалими безпечним, конфіденційним та етичним способом. Підготовлено комплексний аналіз очікувань щодо форм невідкладних та довгострокових репарацій (МОМ, Уповноважений ВРУ з прав людини).

Дорожня карта на 2026 рік

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО РЕГУЛЮЄ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОСІБ, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВІД СНПК

- ➔ Забезпечення прийняття підзаконних нормативно-правових актів на виконання положень Закону України №4067-IX «Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій», із урахуванням регіонального виміру реалізації механізму та забезпечення його операційної спроможності на місцях.
- ➔ Ухвалення та виконання Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2030 року та його локалізація шляхом прийняття відомчих (в секторі безпеки та оборони) та обласних планів дій
- ➔ Продовжити формування національної політики невідкладних репарацій, включаючи реабілітаційний компонент, із залученням міжнародних партнерів та експертної спільноти, а також з урахуванням результатів консультацій із постраждалими та аналізу реабілітаційних програм.
- ➔ Продовжити роботу над внесенням змін до нормативно-правових актів у сфері протидії ТЛ, включаючи прийняття Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми до 2030 року та гармонізацію законодавства з рекомендаціями міжнародних партнерів.

- ➔ Забезпечити адвокацію прийняття законопроектів №9351 (удосконалення порядку досудового розслідування та судового розгляду у справах щодо СНПК) та №5751 (забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства), а також ініціювати подання Міністерством юстиції законопроекту щодо спрощення механізмів залучення представника за призначенням для найбільш вразливих категорій потерпілих, зокрема постраждалих від СНПК, та вдосконалення порядку надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ПОСИЛЕННЯ МІЖВІДОМЧОЇ КООРДИНАЦІЇ

- ➔ Продовжувати забезпечувати безперебійну та ефективну роботу МРГ та всіх підгруп з активним залученням мереж постраждалих від СНПК.
- ➔ Затвердити порядок безперервної міжвідомчої координації роботи з запобігання та реагування на випадки СНПК між державними суб'єктами, громадянським суспільством та партнерами з розвитку на всіх етапах (зокрема надання допомоги та репарацій постраждалим від СНПК) на національному, регіональному та місцевому рівнях.
- ➔ Посилити інституційну участь постраждалих у формуванні політик, сервісів, навчальних та інформаційних заходів, а також у моніторингу якості допомоги, забезпечуючи реалізацію принципу «нічого для нас без нас».
- ➔ Забезпечити локалізацію реалізації Імплементациного плану.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ВИДИМОСТІ ЗЛОЧИНУ СНПК ТА АДВОКАЦІЇ ІНТЕРЕСІВ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ЦЬОГО ЗЛОЧИНУ

- ➔ Продовжити проведення комунікаційних кампаній з посиленням регіональним компонентом, орієнтацією на специфіку громад та залучення місцевих надавачів послуг; проводити регіональні та національні інформаційні кампанії щодо механізму надання репарацій постраждалим від СНПК.
- ➔ Розширити міжнародну адвокацію з метою підвищення обізнаності міжнародної спільноти про злочини СНПК, потреби постраждалих та прогрес України у сфері правосуддя та репарацій.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ З ПИТАНЬ СНПК, ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

- ➔ Продовжити впровадження навчальних програм для суддів, прокурорів, слідчих, адвокатів, судово-медичних експертів, медичних та соціальних працівників щодо розслідування випадків СНПК, забезпечення відповідальності, постраждало-орієнтованої допомоги та етичної комунікації.
- ➔ Продовжити проведення семінарів для медіа з усієї країни з питань безпечного, делікатного, гендерно чутливого, травма-інформованого та етичного висвітлення СНПК. Впровадити курс для медіа з етичного та чутливого висвітлення випадків СНПК.
- ➔ Продовжувати проводити семінари для ГО, мереж постраждалих та організацій, що надають допомогу в районах, які постраждали від активних бойових дій, та на деокупованих територіях, з питань запобігання та протидії СНПК та отримання допомоги постраждалими.
- ➔ Продовжити впровадження короткострокових та професійних (сертифікатних) програм підвищення кваліфікації та тренінгових заходів (в тому числі сертифікованої навчальної програми для керівників закладів охорони здоров'я щодо організації надання послуг постраждалим від гендерно зумовленого насильства та СНПК у закладах охорони здоров'я із її пілотуванням у обраних медичних закладах вищої освіти). Ініціювати розробку кваліфікаційних рамок для соціальних працівників/ниць, які надають послуги постраждалим від насильства особам.
- ➔ Включення питань реагування на СНПК в діяльність Координаційних рад з питань протидії домашньому насильству при обласних державних (військових) адміністраціях.
- ➔ Продовжити підвищення кваліфікації персоналу сектору безпеки та оборони з питань МГП, СНПК та протидії ГЗН, а також підготовку викладачів та тренерів.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ПОСИЛЕННЯ ЯКОСТІ ТА ДОСТУПНОСТІ ПОСЛУГ ДЛЯ ПОСТРАЖДАЛИХ

- ➔ Забезпечити проведення регулярного моніторингу спеціалізованих сервісів підтримки осіб, які постраждали від домашнього та гендерно зумовленого насильства і надають послуги постраждалим від СНПК для підвищення якості, доступності та відповідності послуг постраждало-орієнтованому підходу, зокрема в контексті удосконалення механізмів державного фінансування та закупівлі соціальних послуг у громадах.
- ➔ Підготувати та оновити тематичні методичні рекомендації для надавачів соціальних, медичних, психологічних і правничих послуг, інтегрувавши їх у навчальні програми з підвищення спроможності фахівців у реагуванні на випадки СНПК.

- ➔ Посилити спроможність місцевих і регіональних надавачів послуг, які працюють з постраждалими від СНПК, шляхом впровадження короткострокових і професійних (сертифікатних) програм підвищення кваліфікації та тренінгових заходів, з урахуванням напрацьованих у 2025 році навчальних модулів.
- ➔ Акумуляувати, систематизувати та локалізувати навчальні й методичні матеріали з питань реагування на СНПК, забезпечивши вільний доступ до них через онлайн-платформи та запуск курсів, адаптованих до потреб фахівців на регіональному та місцевому рівнях і різних категорій надавачів послуг.
- ➔ Розбудовувати спроможності управління випадками ГЗН та СНПК, включаючи подальший розвиток кейс-менеджменту та підготовку до впровадження цифрових інструментів управління випадками, із забезпеченням навчання тренерів і фахівців, сертифікації та посттренінгової підтримки.
- ➔ Розвивати та стандартизувати локальні маршрути перенаправлення, базуючись на вже існуючих картках перенаправлення, з метою посилення міжвідомчої координації на рівні громад і забезпечення комплексної, безперервної допомоги постраждалим.
- ➔ В рамках МРГ опрацювати питання розробки та інституціоналізації програми реабілітації постраждалих від СНПК для різних груп постраждалих з урахуванням результатів фокус-груп і консультацій із постраждалими, проведених у 2025 році, а також результатів експрес-аналізу реабілітаційних програм.

ЗМІНИ В НАПРЯМКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ

- ➔ Забезпечити системне впровадження Протоколу для судів по роботі з вразливими потерпілими і свідками (рішення Ради суддів України №38 від 11.11.2024) у всіх судах України з урахуванням відсутності окремого фінансування та на основі вже реалізованих пілотних практик.
- ➔ Запровадити систему підтримки свідків і потерпілих при судах із використанням існуючих моделей (Вінницький апеляційний суд, Тернопільський міськрайонний суд, Вишгородський районний суд) та у співпраці з Всеукраїнською асоціацією працівників апаратів судів.
- ➔ Провести картування суб'єктів, які здійснюють документування та розслідування випадків СНПК, із подальшим удосконаленням механізмів обміну даними.
- ➔ Налагодити системне інформування постраждалих про їхній процесуальний статус, хід досудового розслідування та контактні дані відповідальних прокурорів/органів.

